

Sylabus przedmiotu zajęć
Komunikacja interpersonalna w praktyce nauczyciela akademickiego – warsztat

Nazwa jednostki prowadzącej moduł	Biuro Doskonalenia Kompetencji
Nazwa przedmiotu	Komunikacja interpersonalna w praktyce nauczyciela akademickiego
Język kształcenia	Język polski
Cele kształcenia	<p>Założenia:</p> <p>Umiejętności interpersonalne nabywane są drogą uczenia się. Można je rozwijać i doskonalić. Skuteczność działań podopiecznych/współpracowników może wzrastać, o ile osoby, które je inicjują podnoszą poziom swoich kompetencji interpersonalnych, w tym umiejętności komunikacyjnych, poznają swoje możliwości i ograniczenia w zakresie kontaktu ze studentami/współpracownikami, zdobywają praktyczną wiedzę o procesach emocjonalnych, uczuciowych, motywacyjnych i decyzyjnych. Dla tych, których praca wymaga stałego obcowania z ludźmi, niezależnie od ich wieku, umiejętność nawiązywania kontaktu, tworzenia i rozwijania poprawnych relacji interpersonalnych jest istotna.</p> <p>Dominującą zasadą przyjętą podczas realizacji zajęć jest umożliwianie uczenia się przeżyciowego przez doświadczanie i wykorzystywanie doświadczeń innych uczestników uzupełniane teoretycznym omówieniem. Jest to uczenie się, w którym przejawia się całościowe zaangażowanie jednostki, zarówno jej właściwości poznawcze, jak i uczuciowe. W metodzie nauczania równoważy się przekazywanie wiedzy i samodzielne jej odkrywanie. Chodzi o stworzenie sytuacji, w której wszyscy członkowie grupy aktywnie uczestniczą w ćwiczeniach/zadaniach, dzielą się swoimi odczuciami na temat samego ćwiczenia i refleksjami/wnioskami z nich wynikających dla relacji interpersonalnych. Dodatkowo zdobywają wiedzę teoretyczną i rozwijają umiejętności praktyczne poprzez udział w proponowanych zadaniach, a także studiowanie zadanej literatury przedmiotu.</p> <p>Celem prowadzonych zajęć jest: umożliwienie poznania mechanizmów komunikacyjnego funkcjonowania człowieka w oparciu o Analizę Transakcyjną E. Berne'a czyli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • namysł nad przebiegiem procesów komunikacyjnych w różnorodnych relacjach i w trakcie pełnienia różnych ról; • poznanie teorii stosunków społecznych; • przyswojenie słownika podstawowych pojęć w AT;

	<ul style="list-style-type: none"> • analiza różnych typów zachowań wobec otrzymywanych „strouków”; • poznanie funkcji Rodzica, Dorosłego i Dziecka; • pogłębienie i rozwój osobistych kompetencji komunikacyjnych. • umożliwienie uczestnikom samooceny umiejętności ważnych w kontaktach międzyludzkich poprzez proponowanie ćwiczeń o charakterze auto-diagnostycznym; • wzrost wiedzy teoretycznej będący wynikiem dostarczonych materiałów pomocniczych i proponowanej literatury uzupełniającej.
<p>Efekty kształcenia dla przedmiotu</p>	<p>WIEDZA</p> <p>W efekcie ukończonych zajęć uczestnik/uczestniczka:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna przebieg procesów komunikacyjnych, funkcje, zasady i reguły poprawnej komunikacji oraz nauczył się rozpoznawać źródła blokad uniemożliwiających konstruktywne porozumiewanie się, a także sposoby przeciwdziałania im; – rozwinął wiedzę na temat kształtowania się stosunków interpersonalnych; – poznał znaczenie i zasady aktywnego słuchania; – zna i rozumie teorię stosunków społecznych w ujęciu E. Berne’a; – potrafi wyjaśnić znaczenie podstawowych pojęć stosowanych w Analizie Transakcyjnej; – rozróżnia konstruktywne i destruktywne działania komunikacyjne pochodzące ze stanu ja-Rodzic, ja-Dorosły, ja-Dziecko; – zna reguły zachowań asertywnych. <p>UMIEJETNOŚCI</p> <p>W efekcie ukończonych zajęć uczestniczka/ uczestnik:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odkryła/odkrył znaczenie własnych kompetencji komunikacyjnych dla kształtowania poprawnych relacji interpersonalnych, zarówno w pracy zawodowej, jak i życiu prywatnym; – pogłębiła/pogłębił świadomość swoich słabych i mocnych stron w kontakcie z innymi; – rozwinęła/rozwinął umiejętność aktywnego słuchania, a w tym odzwierciedlania, parafrazowania, zadawania pytań i wypowiedzania informacji zwrotnych z użyciem komunikatów typu „Ja”; – potrafi adekwatnie stosować podstawowy zasób terminów z AT; – potrafi na podstawie obserwacji działań komunikacyjnych innych osób rozpoznawać poszczególne transakcje ze wskazaniem właściwego stanu Rodzica, Dorosłego lub Dziecka z którego dana wypowiedź pochodzi; – umie dokonać zamiany destruktywnej wypowiedzi na konstruktywny komunikat ze wskazaniem

	<p>konsekwencji relacyjnych wynikających z rodzaju transakcji:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi rozpoznawać zachowania asertywne, uległe i agresywne; – potrafi na podstawie samoobserwacji analizować własne zachowania w zależności od tego czy podejmowane działania komunikacyjne pochodzą ze stanu Rodzica, Dorosłego czy też Dziecka i korygować je adekwatnie do sytuacji. <p>KOMPETENCJE SPOŁECZNE</p> <p>W efekcie ukończonych zajęć uczestniczka/uczestnik miała/miał możliwość pogłębienia/rozwinięcia niektórych osobistych kompetencji społecznych, w szczególności ważnych w realizacji jego aktualnej i przyszłej roli nauczyciela akademickiego, takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wrażliwość na różnorodność doświadczeń, uczuć i emocji własnych i cudzych wyrażaną w zdolności ich przyjmowania i wypowiedzania związanych z tym informacji zwrotnych, w oparciu o komunikaty typu „Ja”; – empatię wyrażaną poprzez szacunek dla cudzych granic (nie naciskania na robienie czegoś na co druga osoba w danym momencie nie chce się zdecydować); – akceptację odmienności doświadczenia, przeżywania i formułowania myśli, refleksji i spostrzeżeń innych uczestników zajęć wyrażana poprzez brak nakłaniania innych do zmiany sposobu działania, myślenia i odczuwania; – dodatkowo miała/miał możliwość pogłębienia samoświadomości, także w obszarze swoich mocnych i słabych stron oraz rozwinięcia samokontroli komunikacyjnej.
<p>Metody sprawdzania i kryteria oceny efektów kształcenia uzyskanych przez studentów</p>	<p>Weryfikacja osiągnięcia założonych efektów kształcenia, wiedza:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zastosowanie wiedzy zdobytej na skutek czytania zadanych lektur oraz omawianych na zajęciach zagadnień teoretycznych do zadań wykonywanych na warsztatach oraz domowych, ocenianie ciągle; <p>umiejętności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenianie ciągle w postaci udzielanych na bieżąco informacji zwrotnych w związku z realizacją zadań domowych i na zajęciach; <p>kompetencje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenianie ciągle w postaci udzielanych na bieżąco informacji zwrotnych w związku z realizacją poszczególnych zadań na zajęciach.
<p>Typ przedmiotu</p>	<p>fakultatywny</p>
<p>Semestr</p>	<p>letni</p>
<p>Imię i nazwisko koordynatora modułu i/lub osoby/osób</p>	<p>Dr Bożena Czarska</p>

prowadzących moduł	
Imię i nazwisko osoby/osób egzaminującej/egzaminujących bądź udzielającej zaliczenia, w przypadku gdy nie jest to osoba prowadząca dany moduł	Dr Bożena Czerska
Sposób realizacji	Warsztat
Wymagania wstępne i dodatkowe	Doktoranci: ukończony kurs podstawowy w Ars Docendi lub na swoim wydziale
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów.	Warsztat - 15h
Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotowi	1 ECTS
Bilans punktów ECTS	<p>Udział w zajęciach w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym zajęcia – 15 h</p> <p>Praca własna uczestnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie wskazanych zadań do zajęć - 5h • lektura wskazanych przez prowadzącego publikacji i pisemnych materiałów uzupełniających zajęcia warsztatowe – 5h • oddanie eseju na wybrany temat z zakresu treści realizowanych na zajęciach – 5h <p>w sumie: 30 h = 1ECTS</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Metody aktywne (techniki: rundka, praca w diadach i triadach), praca z tekstem, metody podające (wykład konwersatoryjny), dyskusja dydaktyczna.
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia, zaliczenia, a także forma i warunki zaliczenia poszczególnych zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	<p>Zaliczenie:</p> <p>Warunki zaliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 100% udział w zajęciach; - znajomość zagadnień wynikających z tekstów wysyłanych do przeczytania przed zajęciami i umiejętność zastosowania zawartych w nich informacji do praktycznych działań podejmowanych na warsztatach; - aktywny udział w zadaniach realizowanych podczas zajęć; - oddanie eseju.
Treści modułu (z podziałem na formy realizacji zajęć)	<p>Moduł pierwszy</p> <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autoprezentacja 2. Kontrakt grupowy 3. Poszukiwanie umiejętności ważnych w kontaktach międzyludzkich <p>Teoria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Technika „rundki” 2. Znaczenie ujawniania potrzeb i oczekiwań 3. Słuchanie bierne i aktywne <p>Moduł drugi i trzeci</p> <p>Ćwiczenia:</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Transakcje komplementarne, skrzyżowane i ukryte 2. Rozpoznawanie gier w relacjach międzyludzkich 3. Wskaźniki behawioralne w AT <p>Teoria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Teoria stosunków społecznych w ujęciu Analizy Transakcyjnej Erica Berne'a 2. Słownik pojęć stosowanych w Analizie Transakcyjnej 3. Funkcje Rodzica, Dorosłego i Dziecka w ujęciu AT <p>Moduł czwarty</p> <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Komunikaty typu „Ja” i „Ty” 2. Informacje zwrotne 3. Wybiórcze postrzeganie w słuchaniu i odpowiadaniu <p>Teoria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proces porozumiewania się w ujęciu C. E. Shannona i W. Weavera 2. Zaburzenia procesu porozumiewania się w ujęciu L. Grzesiuk 3. Blokady komunikacji w ujęciu T. Gordona <p>Moduł piąty</p> <p>Ćwiczenia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mapa zachowań asertywnych 2. Zasady poprawnego komunikowania się 3. Prawa człowieka <p>Teoria:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Znaczenie zachowań asertywnych w relacjach międzyludzkich 2. Zachowania uległe i agresywne 3. Kształtowanie stosunków interpersonalnych a prawo
<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p><i>Literatura podstawowa</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Argyle M. <i>Psychologia stosunków międzyludzkich</i>. PWN, Warszawa 2002. 2. Czerska B., <i>Dojrzewanie jako zmiana i autokreacja</i>, „Horyzonty wychowania”, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna IGNATIANUM 12/2011 (20). 3. Samek T., <i>Analiza transakcyjna</i>, CTA i Wydawnictwo Zakonu Pijarów, Kraków 1993. 4. Stewart J., <i>Mosty zamiast murów. Podręcznik komunikacji interpersonalnej</i>, PWN, Warszawa 2014. <p><i>Literatura uzupełniająca (dodatkowa dla studentek/studentów, którzy chcą rozszerzyć swoją wiedzę w tematyce poruszanej w ramach przedmiotu)</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bern E., <i>W co grają ludzie. Psychologia stosunków międzyludzkich</i>, PWN, Warszawa 2013. 2. Glondys D., Bednarczyk M., <i>Komunikacja międzykulturowa albo lepiej nie wychodź z domu</i>, Wydawnictwo UJ, Kraków 2020. 3. Grzesiuk L., Trzebińska E. <i>Jak ludzie porozumiewają się?</i> Nasza Księgarnia, Warszawa 1983. 4. Johnson D., <i>Podaj dłoń</i>. Wydaw. Instytutu Psychologii Zdrowia i Trzeźwości PTP, Warszawa 1992. 5. Król-Fijewska M., <i>Trening asertywności</i>, Instytut Psychologii Zdrowia. Polskie Towarzystwo

	Psychologiczne, Instytutu Psychologii, Warszawa 1993.
--	---

	6. Rogoll R., <i>Aby być sobą, Wprowadzenie do analizy transakcyjnej</i> , PWN, Warszawa 2015.